

**Tarik Jusić, Manuel Puppis, Laia Castro Herrero
i Davor Marko (eds), *Up in the Air?, The Future of
Public Service Media in the Western Balkans*,
CEU Press, Budapest, 2021, str. 311,
ISBN 978-963-386-401-2**

Urednička knjiga Tarika Jusića, Manuela Puppisa, Laiae Castra Herrere i Davora Marka nudi zanimljiv pregled javnih servisa u sedam zemalja - Albaniji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Crnoj Gori, Kosovu, Sjevernoj Makedoniji i Srbiji. U knjizi *Up in the Air? The Future of Public Service Media in the Western Balkans* poznati stručnjaci predstavljaju empirijske podatke, ali i za uvide u složenost rada javnih servisa, u kontekstu politizacije i komercijalizacije. Program tranzicije nakon propasti komunizma u zemljama koje autori nazivaju Zapadnim Balkanom, pretvorio je državnu radioteleviziju u javnu, s idejom da postanu javni forumi na kojima se mogu dijeliti i razmatrati različiti interesi i stajališta. Taj pothvat, tvrde autori, nije uspio. Formalno, zemlje su usvojile pravne i institucionalne norme javnih servisa prema europskim standardima. Vladajuće političke elite, međutim, raznim su načinima zadržale kontrolu nad javnim medijima.

Ova knjiga nastoji popuniti jaz u suvremenim istraživanjima pružajući

sveobuhvatan pregled uloge, izgleda i izazova javnog servisa na Zapadnom Balkanu. Kao takav, ne daje samo vrijedan doprinos našem razumijevanju transformacije medijskih sustava i medija demokratizacije općenito, već pruža uvid u regiju koja je imala poseban put razvoja koji se razlikuju od drugih postkomunističkih država. Osim što nudi dubinsku analizu pojedinih medijskih sustava i njihove medijske politike, ova urednička knjiga ima komparativnu perspektivu, a to je otkrivanje sličnosti i razlika u medijskim sustavima zapadnog Balkana. U uvodnom poglavlju daje se teoretska podloga komparativne studije o javnom servisu na Zapadnom Balkanu i ključna obilježja transformacije javnog servisa u postkomunističkim zemljama. Prvi dio knjige predstavljaju pojedinog medijskog sustava, poput Albanije (2. poglavlje, autorica Blerjana Bino), Bosne i Hercegovine (3. poglavlje, autorice Nidžara Ahmetašević i Tea Hadžiristić), Hrvatske (4. poglavlje, autor Davor Marko), Kosova (5. poglavlje, autor Naser Mifari), Crne Gore (Poglavlje 6,

autorica Nataša Ružić), Sjeverne Makedonije (Poglavlje 7, autori Snežana Trpevska i Igor Micevski), te Srbije (8. poglavlje Davora Marka). Drugi dio knjige nudi usporednu analizu sličnosti i razlike, kao i zajedničke izazove i zastoje u razvoju javnih servisa. Péter Bajomi-Lázár piše o opasnosti od sve veće politizacije javnih servisa (9. poglavlje), Zrinjka Peruško govori o povijesnom sličnosti i razlike u javnim servisima zemalja bivše Jugoslavije (Poglavlje 10). Gregory Ferrell Lowe razmatra promjene koje su bitne za organizacije javnih servisa u regiji (11. poglavlje), a Michal Głowacki pokazuje kako organizacijske strukture utječu na njihovo funkcioniranje (Poglavlje 12). O problemima komercijalizacije i kvalitete programa pišu Marko Milosavljević i Melita Poler Kovačić (13. poglavlje). O digitalizaciji piše Sally Broughton Micova (Poglavlje 14), Kenneth Murphy (poglavlje 15) o medijskim politikama, a Barbara Tomass (Poglavlje 16) o perspektivi jav-

nog servisa u regiji Zapadnog Balkana. Glavni zaključak ove knjige jest kako česte regulatorne izmjene i slaba provedba zakona rezultiraju pravnim neizvjesnost i regulatornim kaosom, otvarajući brojne mogućnosti za uplitanje politike. Zbog toga mnoge organizacije javnih servisa u regiji ne uživaju uredničke slobode, pod izravnom su političkom kontrolom, zbog financijska nesigurnosti ovisne su o komercijalnim pritiscima, imaju slabe mehanizme odgovornosti i sporo se prilagođavaju digitalnom razvoju.

Vrijednost ove knjige sastoji se u detaljnim prikazima organizacijskih struktura, promatranju isprepletenih odnosa politike i javnih servisa, kao i suvremenih pokušaja transformacije javnog medija u demokratski alat koji će javnost obrazovati, informirati i zabaviti te će biti koristan priručnik medijskim profesionalcima, znanstvenicima, studentima, ali i kreatorima javnih politika.

Tamara Kunić